

IZ NOVIJE LITERATURE

Juritza Gerhard:

KOJI JE OVO VRETENAC? VRSTE SREDNJE I JUŽNE EUROPE.

(Welche Libelle ist das? Die Arten Mittel — und Südeuropas).
Kosmos, Stuttgart, 1988, pp. 191

Među vodenim kukcima vretenci (*Odonata*) zauzimaju važno mjesto, bilo kao predatori nad drugim vodenim organizmima bilo kao kvalitetna riblja hrana. U narodu su poznatiji pod nazivom vilini konjici. Redoviti su i važni u nalazima svih bentoskih istraživanja naših kopnenih voda. Zbog toga je »Priručnik za upoznavanje beskralježnjaka naših potoka i rijeka« autora Mladena Kerovca bio izrazito dobrodošao da olakša njihovu determinaciju. Međutim, budući da samo ličinke vretenca borave u vodi, razlikovanje imaga (odraslih kukaca) nije bilo uključeno u priručnik.

Odrasli vretenci borave u blizini vode, loveći kukce u letu i razmnožavajući se. Ulovljene u tom stadiju također ih je potrebno determinirati, a za tu svrhu može korisno poslužiti ova knjižica na njemačkom jeziku. Ribarstvenim će stručnjacima omogućiti potpuniji uvid u životni ciklus ovih vodenih kukaca, a i ostale ljubitelje prirode moći će ugodno iznenaditi. Tako smo npr. u informativnim istraživanjima faune *Odonata* na Jarunu godine 1991. i 1992. često nazili jedinke vrste *Libellula fulva*, te pojedinačne primjerke vrsta *Aeshna grandis* i *Orthetrum cancellatum*, za koje je na savjetovanju »Entomofauna '92« u Zagrebu izneseno da pripadaju

vrstama koje su prvi put utvrđene na ovom području (Miškić, Vukić i Frančević: Fauna vretenaca (*Odonata*) Hrvatske — Vretenca Zagreba i okolice).

U uvodnom dijelu knjige Juritza Gerharda, nakon prikaza sistematizacije i evolucije vretenaca, prikazuju se vrlo dobro ilustrirane sve bitne karakteristike njihova tijela i način života — građa tijela, obojenost, let, način lova, bolesti, životni prostor, razmnožavanje, odlaganje jaja, razvoj ličnika i dr., sve do tehnike njihova fotografiranja. U nastavku slijedi ključ za determinaciju ličinki i odraslih jedinki.

Najveći dio knjige zauzima prikaz pojedinih vrsta, od kojih je svaka ilustrirana bar jednom fotografijom u boji, što je i najveća vrijednost ovog priručnika. Za svaku su vrstu izneseni i najvažniji podaci o rasponu krila, razlikovanju od sličnih vrsta koje mogu uzrokovati zabunu u determinaciji, o ugroženosti, mjesecima pojavljivanja, životnome prostoru, ponašanju i o razvoju, te specifične napomene. Uza slike simbolima su označene lokacije na kojima se mogu loviti, kao i stupanj ugroženosti. Knjiga obrađuje vrste u srednjoj i južnoj Europi, a one su grupirane prema makrolokacijama na kojima žive — potok i rijeka; lokva, bara i jezero; močvara, te sredozemno područje.

Ovaj lijepi i popularno napisani priručnik ispunjava prazninu u prikazu odraslih stadija vretenaca i sigurno će korisno poslužiti i stručnjacima i drugim ljubiteljima ove stare i zanimljive skupine krilatih kukaca.

Dr. Tomislav Treer
Dag Treer